

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De argumentis, & affectibus generis delibaratiui. Capvt VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

salus animæ, corporis, fortunarum, compendiosus est ad suasionem, & dissuasionem iter. Ecce Olibano comiti multis criminibus immerito, suadendum fuit, ut religiosum institutum arriperet? Quæ honestatis illecebra, aut utilitatis magnitudo hominem ad alia omnia, ut videbatur, prorsus natum inflectere potuisset, ut id consilij caperet? At ubi à viro sancto, cui suam conscientiam permisit, audiuit nullum aliud ad æternam felicitatem sibi iter esse relictum: Homo, qui à teneris aulæ delicijs assueverat, ita repente est immutatus, ut relicto pristino vitæ genere, totum se religiosa disciplina committeret. Oreyus hamo captus luxulentius sibi vulnera inferri, ut hancum extrudat: Qui veneno infectum habent membrum, id patiuntur, quamquam acerrimo dolore excindi, lancinam omnem subeuntes, ut quod reliquum est vitæ seruent, ac tuentur, inducti vna ratione necessitatis.

Nec aliud habet potentius argumentum M. Tullius ad suadendum bellum aduersus M. Antonium, quam istud, *Agitur enim, non qua conditione victuri, sed victurini sumus, an cum supplicio, ignominiaque, perituri.*

Additur his quoque capitibus facilis, iucundique ratio, quæ non leue ad inflectendos animos forrta est momentum. Quamuis enim res, & honesta sit, & multas contineat eum honestate coniunctas utilitates, tamen si nimis sit operosa, deterret plerumque animos, & minores habet ad suadendum emissiones.

De argumentis, & affectibus generis deliberatiui.

CAPVT VII.

Argumenta huius generis primum sunt omnes loci topici, de quibus libro quarto fusius actum est, deinde auctoritates, & testimonia, pacta, conuentiones, exempla, & cætera similia.

Sed nihil ita familiare est, ac sunt rerum, personarum, locorum, temporum, rationum, causarum, denique adiuncta, e quibus, si rem bene discutias, inuenies omnia fere decerpere argumenta.

Nec vllum validius est telum, quam omissis communionibus de honestate digres-

sionibus, ad ea, quæ rei intima sunt deuenire.

Affectus autem huius partis præcipui sũt, desiderij, spei, amoris, timoris. Nam vel bona quaerenda proponuntur, & tunc eorum desiderium excitari, atque inflammari solet: vel ad desiderium accedit certa, atque explorata ratio facultatura, quibus ea facile possumus assequi, & hoc spem erigit, erectamque fouet, ac sustentat. Vel rei bonitas, pulchritudo, utilitas, quasi præsens ob oculos ponitur, ut ardentiores quasdam amoris faces inijciat. Si contra dissuadendum est, res impeditæ, difficiles, molestæ, terribiles ingeruntur, quibus motus terroris, & desperationis commouentur.

Demades orator, cum fortè ad Philippum Regem legatus missus esset, ut eum Athenarum desiderio incenderet, urbem descripsit in mensa. Contra, Cicero ut pacem dissuadeat cum M. Antonio faciendam, postquam nullam intercedere posse ostendit, ut motus terroris, & odij inurat, eius crudelitatem depingit.

Nullus ei ludus videtur esse iucundior, quam cruor, quam cædes, quam ante oculos truncatio ciuium.

De artificio suasionum, & dissuasionum.

CAPVT VIII.

Suasionis igitur, vel dissuasionis hoc primum caput est, ut venæ teneantur hominum, intimique eorum delibentur sensus, cum quibus res agenda est. Neque solum natura, ingenium, institutio, conditio, sed etiam affectus, ut amores, odia, metus, voluptates, & priuata quæque adiuncta perquirenda sunt: Quæ, quò melius dignoscuntur, eò faciliorem suppeditant persuadendi rationem.

Atque ut Imperator in urbis obsidione loca omnia sagacissimè percontat, ut qua parte debiliorem viderit, hac impressionem faciat, sic orator omnes pectoris aditus collustrat, antequam destitudo, quod cupit actu feriat. Hæc ars fuit Alexandri Magni, non minus disertæ oratoris, quam nauis Principis, qui cum exercitum haberet, ex varijs gentibus con-

statum,

Plautus l. 1. ca. 14.

Oreyus p. 1. cu. ars.

Helianus de animalibus.

Cicero Philip. 4.

Affectus.

Hermog.

lib. 1. de Inuent.

Cicero

Philip. 4.

Suadendi

et Persuadendi ars.

Curtius l. 4.